

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Ilmailulainsäädännön muutokset 1.9.2025 alkaen (405/2025 ja 406/2025)

Ilmailun säädösinfo
4.3.2026

Leila Iikkanen

Keskeiset muutokset

- Työnantajalle ilmoittaminen lupakirjan tai medikaalin peruutusaikeista
- Työnantajan oikeus velvoittaa puhalluskokeisiin
- Traficomin oikeus puuttua turvallisuussyistä myös sellaiseen toimintaan, joka ei edellytä lupaa tai ilmoitusta
- Lentoestelupamenettelyn muutokset

Koko HE-tekstin voi lukea [täältä](#). Osio Rinnakkaistekstit näyttää kaikki muutokset.

Työnantajalle ilmoittaminen lupakirjan tai medikaalin peruutusaikeista

- ▶ Ilmailulain 140 §:ssä Traficomien mahdollisuus kieltää toiminta välittömästi: Luvanhaltijaa tai toiminnan harjoittajaa voidaan kieltää harjoittamasta toimintaa, jos Traficomien tutkittavana tai käsiteltävänä on asia, josta saattaa seurata toimintakielto tai medikaalin peruuttaminen. Kielto on voimassa enintään siihen asti, kunnes asia on ratkaistu.
- ▶ Ilmailulain 144 §: Lääketieteellinen kelpoisuustodistus voidaan peruuttaa, jos luvan haltija sairauden, vammautumisen tai muun lentoturvallisuuteen vaikuttavan syyn vuoksi ei enää täytä EASA-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa asetettuja luvan saamisen edellytyksiä.
- ▶ Aiemmin näistä ei kuitenkaan saanut ilmoittaa henkilön työnantajalle.
 - ▶ Henkilöllä itsellään on toki velvollisuus ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista seikoista myös työnantajalle. On kuitenkin mahdollista, ettei henkilö ilmoita, esim. psyykkiset sairaudet.
 - ▶ Ilmailulääkäreillä oikeus ja velvollisuus ilmoittaa Traficomille, pyynnöstä tai ilman. Traficom ei kuitenkaan ole voinut välittää näitä tietoja eteenpäin työnantajalle.
 - ▶ LIPA 227 §:n nojalla Traficom voi antaa tietoja henkilön oikeudesta kuljettaa liikennevälinettä tai luvan voimassaolosta yksittäisluovutuksena pyynnöstä – jos ymmärtää kysyä
 - ▶ Potentiaalisesti merkittävä vaikutus lentoturvallisuuteen, vrt. Germanwings.

Työnantajalle ilmoittaminen, jatkoa

- ▶ Ilmailulaki 145 §: Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus *turvallisuussyistä* ilmoittaa henkilön työnantajalle tai toimeksiantajalle, jos se on ryhtynyt toimenpiteisiin lupakirjan tai lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen peruuttamiseksi, muuttamiseksi, rajoittamiseksi tai keskeyttämiseksi taikka lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä toimimisen kieltämiseksi, tai jos virasto muutoin katsoo ilmoittamisen olevan tarpeen lentoturvallisuuden varmistamiseksi.
- ▶ Vastaavasti LIPA 243 a §: Ilmoittaminen lentotoiminnan harjoittajalle toimenpiteistä lentäjän lupakirjan tai lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen tai matkustamomiehистön kelpoisuustodistuksen tai terveydentilatodistuksen peruuttamiseksi, muuttamiseksi, rajoittamiseksi, keskeyttämiseksi.
- ▶ Liikenne- ja viestintävirasto voi ilmoittaa työnantajalle tai toimeksiantajalle myös päätöksestä, jolla lupakirja tai todistus on peruutettu tai sitä on muutettu tai rajoitettu taikka tehtävässä toimiminen on kielletty, tai kun näistä toimenpiteistä on luovuttu.

Työnantajalle ilmoittamisen perusteet

- ▶ Ilmoitus tehdään, kun Traficom on saanut poliisilta tai ilmailulääkäriltä tiedon, jonka perusteella on todettu, että henkilöä ei voi turvallisuussyistä päästää työvuoroonsa ohjaamoon tai muihin tehtäviin, joissa hän voi aiheuttaa vaaraa.
- ▶ Kun on havaittu välitön uhka lentoturvallisuudelle.
- ▶ Tarkoitus ei ole ilmoittaa työnantajalle tavanomaisista medikaalin tai terveydentilatodistuksen peruutuksista tai keskeytyksistä, joihin ei liity erityistä turvallisuusperustetta.

Työnantajan oikeus velvoittaa puhalluskokeisiin

- ▶ Ilmailulakiin uusi 170 a §, muutos 405/2025, voimaan 1. syyskuuta 2025
- ▶ Työnantaja voi velvoittaa työntekijät, jotka työskentelevät ilma-aluksessa tai lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä maaorganisaatiossa, säännönmukaiseen tai satunnaiseen puhalluskokeeseen sen selvittämiseksi, ovatko työntekijät alkoholin vaikutuksen alaisina välittömästi ennen työajan alkamista.
 - ▶ Lentäjäliittojen toiveesta ennen työajan alkua.
- ▶ Työnantaja voi kuitenkin velvoittaa yksittäisen työntekijän puhalluskokeeseen, jos on *perusteltua aihetta epäillä* työntekijän olevan alkoholin vaikutuksen alaisena työajalla suorittaessaan tehtävää ilma-aluksessa tai lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää maaorganisaatiossa.
 - ▶ Aiemmin työnantajan suorittamat puhalluskokeet ovat voineet perustua vain vapaaehtoisuuteen.
- ▶ Lentotoiminnan harjoittaja voi velvoittaa puhalluskokeeseen myös lennoilla tai lennon valmistelutehtävissä työskentelevät alihankkijoidensa työntekijät, jotka toimivat ilma-aluksen ohjaamo- tai matkustamomiehistössä.
- ▶ Työnantajalla oltava työterveyshuoltolain (1383/2001) 11 §:n 4 momentissa tarkoitettu päihdeohjelma.

Traficomın mahdollisuus puuttua muuhun kuin luvan- tai ilmoituksenvaraiseen toimintaan

- ▶ Ilmailulain 141 §:ään uusi 3 mom.: Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa huomautuksen tai varoituksen myös sellaiselle lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä toimivalle tai ilmailuun liittyvää toimintaa harjoittavalle henkilölle, *jonka tehtävään tai toimintaan ei vaadita lupaa*, sekä kieltää tämän toimimisen lentoturvallisuuteen tai siviili-ilmailun turvaamiseen vaikuttavassa tehtävässä.
 - ▶ Joitakin toimintoja on tosin muutettu ilmoituksenvaraisiksi (esim. maahuolinta).
 - ▶ Edelleenkään lupaa tai ilmoitusta ei vaadita esim. liidinlentäjiltä tai laskuvarjohyppääjiltä.
 - ▶ Myös organisaatiot, joiden tehtäviin ei vaadita lupaa eikä ilmoitusta.
- ▶ Vastaavasti LIPA 249 § Toiminnan kieltäminen eräissä tapauksissa, uusi 6 mom.:
 - ▶ Liikenne- ja viestintävirasto voi 5 momentissa tarkoitettuun perustein turvallisuussyistä kieltää toistaiseksi tai määräajaksi myös sellaisen 13 tai 14 luvussa tarkoitetun toiminnan, *johon tämän lain tai Euroopan unionin lainsäädännön mukaan ei tarvita lupaa eikä ilmoitusta*, taikka rajoittaa sitä. Liikenne- ja viestintävirasto voi 5 momentissa tarkoitettuun perustein kieltää toistaiseksi tai määräajaksi organisaation vastuuhenkilönä toimimisen tai rajoittaa sitä.

Lentoestelupamenettely

- ▶ Lentoestelupaa ei tarvita *lentopaikalle, sen esterajoitus- ja estesuojauspinnoille eikä muille lentopaikkaan kuuluville alueille* asetettaville laitteille, rakennuksille, rakennelmille tai merkeille, *jotka lentopaikan pitäjä asettaa itse tai joiden asettamisesta on sovittu lentopaikan pitäjän kanssa.*
 - ▶ Näistä on kuitenkin ilmoitettava Traficomille lentoesterekisteriin merkitsemistä varten.
- ▶ Hakijan on liitettävä lentoestelupahakemukseen selvitykset suunnitellun lentoesteen vaikutuksista :
 - 1) lentomenetelmiin (lentomenetelmäsuunnittelu- palveluiden tarjoajilta)
 - 2) lentopaikkojen lentoesterajoituspintoihin (lentopaikkojen pitäjiltä).
 - ▶ Selvityksen antaja voi periä selvityksestä kohtuullisen korvauksen.

Muita muutoksia ilmailulakiin (864/2014)

- ▶ 46 §: Merkinantajan hyväksynnän myöntää Liikenne- ja viestintävirasto *tai merkinantajia kouluttava organisaatio, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt tähän tehtävään.*
 - ▶ Koulutusorganisaatioiden mahdollisuus myöntää merkinantajan hyväksyntöjä oli pudonnut pois ilmailulaista, nyt palautettu.
- ▶ 97 §: Liikenne- ja viestintävirasto voi sopimuksella siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle avustavia tehtäviä, jotka liittyvät *turvataarkastajien teoria- ja kuvantulkintakokeiden järjestämiseen ja koesuoritusten valvontaan.*
- ▶ 141 §: Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ryhtyä 142–145 §:ssä tarkoitettuihin toimiin sellaisten henkilöiden osalta, joilla on: ...
10) ~~koulutus- tai lentotoimintaorganisaation~~ vastuuhenkilön hyväksyntä;
- ▶ 163 §: Tehtävien siirto päteville yksiköille
 - ▶ Tätä koskeva pykälä oli aiemmin vain LIPA-laissa. Nyt otettu myös ilmailulakiin, koska päteville yksiköille on mahdollista siirtää myös ilmailulain alle kuuluvia tehtäviä.
 - ▶ Lisätty myös muutoksenhakua koskevaan 181 §:ään (oikaisun vaatiminen).

Muita muutoksia liikennepalvelulakiin (320/2017)

- ▶ 124 § Rajoitettujen lentoliikenneoikeuksien jakaminen: Traficom voi ottaa *liikennöintiluvan myöntämispäätöksensä tarkasteltavaksi uudelleen* sen selvittämiseksi, käytetäänkö liikennöintiluvan kattamia liikenneoikeuksia tehokkaasti ja sopusoinnussa Euroopan unionin ja kansallisen kilpailulainsäädännön kanssa.
 - ▶ Tämä mahdollisuus oli ennen vain määräystasolla (Ilmailulaitoksen normisarjan päätös 2/2004). Säädettyä kuitenkin lakitasolla, koska merkitsee poikkeusta hallintolaista – viranomaisen ei yleensä voi muuttaa lainvoimaista päätöstään.
- ▶ 130 §: Siltä osin kuin EU-asetuksia ei sovelleta, matkustamossa turvallisuustehtävissä toimivalla henkilöllä on oltava tai oltava aiemmin ollut matkustamomiehistön kelpoisuustodistus, tai hänen on oltava saanut muu Traficomien hyväksymä, lentotoiminnan harjoittajan itse laatima turvallisuuskoulutus;
 - ▶ Matkustamomiehistölle ei ennen ollut kansallisia vaatimuksia – DC3:ssa kuitenkin on matkustamohenkilökuntaa. Jos ei ole matkustamohenkilöstöä, ohjaamomiehistö huolehtii myös sen turvallisuustehtävistä.
- ▶ 249 §: Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää toistaiseksi tai määräajaksi organisaation vastuuhenkilönä toimimisen tai rajoittaa sitä.

Kiitos!